

МОЛОДІЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 26 лютого 1983 року

№ 25 (3221).

Ціна 2 коп.

ТЕЛЕГРАМА

В НОМЕР

Напередодні Дня Радянської Армії і Військово-Морського Флоту наш комсомольсько-молодіжний колектив виконав завдання трьох років одинадцятої п'ятирічки.

Взяті соціалістичні зобов'язання молоді плазильники перевиконали по всіх основних пунктах. Так, бригада

добилася економії матеріалів на суму 141,9 тисячі карбованців проти передбачуваних 130 тисяч. Намічали досягти 0,5 процента виходу готової продукції, а нині цей показник становить 1,3 процента. Досвідчені плазильники допомогли оволодіти професією п'ятьом новачкам, які сьогодні вже працюють самостійно.

Досяг цих успіхів колектив завдяки вдосконаленню методів праці на кожному робочому місці, зміцненню

дисципліни, а також прикладу кращих молодих плазильників — делегата XIX з'їзду ВЛКСМ Віктора Прокопця, його товаришів Михайла Бицька, Сергія Дацюка, Дмитра Бутенка, Миколи Тягнія, Володимира Павлика.

М. ПЕТРОВ,
бригадир комсомольсько-молодіжної бригади плазильників цеху № 8 Світловодського заводу чистих металів, лауреат премії Ленінського комсомолу.

НА КАЛЕНДАРІ — 1984-й

Тваринництву — комсомольську турботу

ТРИ РОКИ ПРАЦЮЄ НА МОЛОДІЙ ФЕРМІ № 1 КОЛГОСПУ «ПОБЕДА» МАЛОВИСЬКАГО РАЙОНУ ОЛЕНА ПАЩЕЛОП. НЕ БОЇТЬСЯ ТРУДНОСТЕЙ МОЛОДА ДОЯРКА. НА ПОЧАТКУ ЦЬОГО РОКУ ВОНА ВЗЯЛА ГРУПУ ПЕТЕЛІ. І ТЕПЕР ПРАГНЕ ВИРОСТИТИ З НИХ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ.

Фото В. ГРИБА.

НА КОНТРОЛІ — ЗИМІВЛЯ ХУДОБИ

КОЛГОСПНУ комсомольську організацію очолює Олена Нертик. Немає вже й дівчат на фермі — відграцювавши зазначений у трудовій угоді термін, вони поїхали додому. Зараз на фермі трудиться єдиний комсомолець — завідувач фермою Сергій Худяков.

Працює Сергій лише чотири місяці. Змінює

звикли. І доярки рекордсменами себе не вважають.

На моє запитання, чому не йде молодь на ферму, в конторі тільки плечима знизали.

— Взагалі-то молодь у нашому селі є, — розповідала Л. М. Бойнова. — Учечері до Палацу культури чимало юнаків і дівчат сходиться. Але майже всі вони працю-

ми взяли непоганий старт, — продовжує зазв-фермою, — якщо викрутимося навесні з кормами, то може, наші передовики й до виконання плану дотягнуть.

Які зобов'язання у доярки з першої молочнотоварної ферми, дізнатись не змогла. До речі, С. Худяков цього теж не знає.

— Наш парторг відділ-

«РЕКОРДСМЕНИ» МИМОВОЛІ

ТРОХИ більше року тому, теж під час зимово-стійпового утримання худоби, наша газета розповідала про справи на молочнотоварній фермі № 1 колгоспу імені Ульянова Кіровоградського району. Приміщення до зимівлі там були підготовлені погано, кормів не вистачало, почався пдїж молодняка. Тому й надрі на фермі були сміхотворно низькими.

П'ять із шести членів ВЛКСМ, зайнятих у тваринництві, працювали тоді саме тут. Не було до них претензій з боку зазв-уючої фермою К. Н. Юрченко.

І була у секретаря комсомольської організації колгоспу Віри Крадожон цікава думка — організувати комсомольсько-молодіжний колектив. Правда, невідомо, як саме збиралася вона це зробити, бо сама через якийсь час подалася у Кіровоград (знайшла там роботу).

На шляху до визнання

Якось Микола Павлович Тимошенко, голова правління колгоспу імені Ілліча, обмовився в райкомі, що хоче створити на молочнотоварній фермі № 3 комсомольсько-молодіжний колектив доярки. Ми знали про пристрасть Тимошенка до комсомольської роботи (два роки тому він сам очолював комсомольську організацію колгоспу «Дружба», був членом райкому комсомолу), знали й те, що Микола Павлович сів на вітер не кидає. Тож вирішили допомогти правлінню колгоспу і комітету комсомолу в організації КМК.

...Вже другий місяць комсомольсько-молодіжний колектив діє. У складі його дванадцять комсомолок, очолюваних майстром - наставником Вірою Романівною Стельмах. Ядром КМК по праву вважають сестер Зою, Наталю та Лідію Вайничук. Усі вони — недавні випускниці місцевої восьмирічної школи, продовжувачі славної династії.

Звичайно, про успіхи, вагомі трудові перемоги наймолодшого в районі КМК говорити ще рано. Але прагнення дівчат працювати по-новому, ефективніше вселяє надії. Порівняно з відповідним періодом минулого року на фермі зростає продуктивність худоби, раціональніше стали витрачатися корми, зміцнилася трудова дисципліна. А комсомолки Лідія Гуровська та Олександра Ілляш нині лідирують у соціалістичному змаганні доярок колгоспу.

Уміють дівчата працювати, вміють і відпочивати. Недавно всі разом вони побували в обласному центрі на концерті ансамблю «Ятрань». А як поверталися додому, як змовкла на мить в автобусі пісня. Лідія Вайничук запитала у Віри Романівни Стельмах:

— А що, Романівно, подолаємо три тисячі?

Та усміхнулася:

— Нехай самі дівчата скажуть.

— Спробуємо! — дзвінко вигукнула Зоя доярка колективу. Вайничук — наймолодша КМК влєвно дивиться в майбутнє.

Л. ПАВЛЕНКО,
завідуюча відділом комсомольських організацій Компартії-ського району комсомолу.

Раніше строку

ЩЕ В СЕРЕДИНІ ЛЮТОГО ЗАВЕРШИВ ВИКОНАННЯ ДВОМІСЯЧНОГО ЗАВДАННЯ ПО ВИРОБНИЦТВУ І ПРОДАЖУ МОЛОКА ДЕРЖАВІ КОМСОМОЛЬСЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КОЛЕКТИВ ДОЯРОК КОЛГОСПУ ІМЕНІ ЛЕНІНА.

Молоді трудівниці, очолювані Валентиною Поклад, з початку року недоїли від кожної корови по 617 кілограмів молока при плані 470 кілограмів. Першість в індивідуальному соціалістичному змаганні доярок господарства міцно утримує член КМК Ольга Шостарич. На її рахунок вже понад 700 кілограмів молока, надреного від кожної корови групи. До кінця року дівчина прагне подолати чотиритисячний рубіж.

С. ПОПКО,

єн на цій посаді не К. Н. Юрченко, про яку йшла мова вище, а вже М. М. Лебеденка. Трохи більше року попрацював Микола Михайлович.

Заступник голови правління колгоспу по кормовиробництву В. А. Гайдайчук у господарстві теж зовсім недавно.

Так, багато води збігло за рік, багато змінилося керівників. Не змінилося тільки становище з кормами. Торік кормодобувники виконали план по їх заготівлі тільки наполовину. Тому й продуктивність громадського стада низька. Причому, на тій же МТФ № 1 з початку року надріли від корови лише по 106 кілограмів молока.

Корми на фермі ще є. Але ж до літа далеко.

— Коли вичерпаємо свої запаси, — говорить обліковець ферми Л. М. Бойнова, — попросимо допомоги в сусідів. До цього вже звикли...

Існує на фермі й інша проблема.

— Не вистачає робочих рук, — бідається головний зоотехнік колгоспу В. П. Требененко. — Я прийшов сюди працювати у 1976 році. Тоді було 44 групи, тепер лишлось дев'ять. Тобто у кожній групі — п'ятдесят корів. У Великій Северинці до цього вже

ють в обласному центрі. Всі їдуть у Кіровоград.

Хтозна, можливо, й лишилися б у Северинці Света Галицька і Женья Данчук. Лишилися б, зби було де жити. Будують, правда, в селі колгоспний гуртожиток. Та коли стане до ладу, навіть у конторі колгоспу точно не знають.

Працюють зараз на молочнотоварній фермі кілька приїжджих. Живуть давненько вже у будинку тваринника і не відують, скільки їм ще доведеться там тулитися.

— Попрацюють ще років з п'ять од сили та й поїдуть від нас, — з сумом гозорить зазв-фермою.

На моє запитання, хто ж став переможцем соціалістичного змагання в минулому році, Сергій Худяков відповів:

— Ніхто зі своїми завданнями не справився. Показник ферми за 1982 рік — 901 кілограм молока від корови при плані 1836 кілограмів. Найбільше надріли Л. М. Ткач і О. С. Критініна — відповідно 1287 і 1221 кілограм. Підбиваємо підсумки декади, місяця, кварталу. От цим дояркам за кращі результати по декадах вручили премії.

А за рік?

— У нинішньому році

ку забрав переробляти умови соціалістичного змагання, — виправдовується Сергій.

А вже ж закінчується листий. Дуже хотіла зустрітись із заступником секретаря комсомольської організації колгоспу імені Ульянова Василем Ткачем (Олена Нертик зараз у відпустці). За два дні побачити його так і не вдалося. А жаль. Можливо, він розповів би про те, що конкретно робить комсомольська організація для закріплення молоді на селі...

Ще хотілося мені запитати Василя, чи знає він про те, що Тамара Скрипник, Света Турсунова, Валерій і Сашко Баланюки систематично допомагають мамам на фермі, що чотири Миколи — Сергіенко, Карп'юк, Кулик і Павлов працювали тут влітку — пасли колгоспну череду, доглядали телят. Ось на кого слід орієнтуватися в майбутньому!

Господарству потрібні люди, потрібні свої спеціалісти. І комсомольській організації забувати про це не варто. Бо ферми чекають робочих рук

О. СКИРТАНЬ,
спецкор. «Молодого комунара».
Кіровоградський район.

ДИСЦИПЛІНОВАНІСТЬ— РИСА КОМСОМОЛЬСЬКА

У комсомольських організаціях області тривають збори з єдиним порядком денним «Про роль комсомольських організацій у боротьбі за зміцнення дисципліни, скорочення плинності кадрів, посилення режиму економії і бережливості».

Визначити конкретні шляхи по зміцненню трудової дисципліни, дати рішучий бій прогульникам, марнотратцям, «літунам» — ось першочергове завдання комітетів комсомолу, активістів, усіх юнаків і дівчат. Зрозуміло, що ці питання знаходять гарячу підтримку на зборах.

Комсомольсько-молодіжний колектив електрозварників механоскладального цеху заводу «Червона зірка» (бригадир О. Попов) минулого року став переможцем обласного соціалістичного змагання серед КМК, зайнятих у промисловості. Всю продукцію члени бригади здають з першого разу, без переделів, майже половина членів колективу працює з особистим клеймом. Молоді робітники стверджують: високопродуктивна робота КМК сприяє не тільки кваліфікації його членів, а й високій трудовій дисципліні, збільшенню за доручену справу.

На комсомольських зборах, котрі відбулися недавно в колективі, хлосці одностайно вирішили працювати ще наполегливіше, цілеспрямованіше, посилити режим економії, добитися ефективного використання робочого часу.

«Честь і слава — по праці!» — під таким девізом щиряться в області змагання за почином трудових колективів Москви. В основі цього руху — всемірне

зміцнення трудової дисципліни, підвищення зосередженості на виробничій справі, зразкового порядку. «Нам треба наповажити боротьбу за дисципліну великим змістом», — підкреслює генеральний секретар ЦК КіРС Ю. В. Андропов на зустрічі з московськими верстатобудівниками, — зв'язати її безпосередньо з виконанням виробничих завдань, тоді не буде, так би мовити, пустої вихлопу. Тоді буде виконано те, що намітив листівкою Гілеум Центрального Комітету партії. Цей заклик дістав одностайне схвалення радянських людей. Він у центрі уваги і комсомольських зборів.

Більшість комсомольсько-молодіжних колективів, юнаків і дівчат області успішно почали третій рік єдиного десятиріччя. Однак, на жаль, є і такі, що не справляються з доведеними виробничими завданнями. В значній мірі через те, що в колективах слабка трудова дисципліна, не перевелися ще лідери: і п'яниці, котрі ховаються за спинами сумлінних працівників. На низькому організаційному рівні пройшли в їхніх організаціях і комсомольські збори. Так, у комсомольській організації управління облпостачзбуту Голозпостачу УРСР на збори з'явилися тільки сім членів ВЛКСМ із двадцяти. Правда, частина

спілчан там не стоїть на обліку. Збори почалися із запізненням на десять хвилин. Пояснення цьому факту секретар комсомольської організації Ольга Герасимова знайшла:

— Дехто з комсомольців зайнятий роботою... І у доповіді секретаря були такі слова: «Нам треба якнайменше засідати».

Велика увагу на зборах приділяється активізації роботи штабів і постів «Комсомольського прожектора». Саме молоді дозорці при широкій підтримці активістів повинні створити обстановку нетерпимості до будь-яких проявів неорганізованості, розхлябаності, застосування щодо прогульників, лідарів, бракоробів, п'яниць весь комплекс засобів громадського впливу. Саме так — активно, цілеспрямовано — працюють «прожектористи» Новомиргородського, Ульяновського, Онуфріївського, Вільшанського і Гайворонського районів.

Боротьба за зміцнення трудової дисципліни — це не скороминуща кампанія. Тож комітетом комсомолу, штабом «КП» потрібно очолити похід за економію і бережливістю, за підвищення культури виробництва і трудової дисципліни. Допомогти в цій справі, згуртувати всіх повинні комсомольські збори.

В. ДОБРОВАТКО,
заступник завідувачого відділом робітничої та сільської молоді обкому ЛКСМ України.

За програмою місячника

▲ 120 старшокласників загальноосвітніх шкіл Новоукраїнського району взяли участь у турнірі з кульової стрільби, що проводився за програмою місячника оборонно-

масової роботи. Командою тут перемогли юні дтсаафівці Новоукраїнської СШ № 4 (військової керівник Ю. Б. Мудрий). І в особистому заліку найвищі результати мали вихованці цієї десятирічки — Наталка Никиторова, Олег Лановий та Володимир Смирнов вибили на вогневому рубежі 91—92 очка зі ста можливих.

▲ «Перевірка смертю йшла чотири роки, пере-

вірка життям тривала все життя» — на таку тему проведено урок мужності в Кіровоградській СШ № 5 у день святкування 65-річчя Збройних Сил СРСР. Десятикласник Ігор Клочек розповів про подвиги воїнів-кіровоградців на фронтах Великої Вітчизняної війни, про підвизників Кіровограда. Йшла мова також про діяльність підпільної комсомольської організації «Спартак».

ПРОФЕСІЯ ЗА ПОКЛИКАННЯМ

— Маларна справа, Галино, зараз у пошані. Професія цікава і потрібна людям. Вступай до училища — не пошкодуєш, — радила тьотя Валя, яка вже давно працює на будовах обласного центру. Невдовзі Галя стала ученицею Кіровоградського МПТУ № 2 імені Героя Радянського Союзу О. С. Єгорова.

Під час першої літньої практики Галина Осадча

опоряджувала повозбудований корпус Онківського професійно-технічного училища № 7. Навчально-виробничу бригаду, у складі якої трудилася Галя, за ударну працю була нагороджена похвальним грамотами і грошовою премією.

Після практики завітала до рідної домівки. Розповідала про турботи та радощі праці.

— Нелегкими були наші

перші дні практики. Спочатку дуже втомлювалася. Потім звикла. Бувало, як візьмемося з дівчатками шпаклювати — через годину не визнаєш кімнати. Вей шпарки заробимо. Виконаємо ґрунтовку, а чистова робота сама по собі посувається.

Галина Осадча, командир групи 2/3, уважно слухає лекції Валентини Василівни Токаревої, котра читає курс спе-

23 лютого 1943 року неподалік від Великих Лук у бою за село Чернушки гвардії рядовий Олександр Матросов своїми грудьми закрив амбразуру вогневого дзота. Його подвиг повторили сотні воїнів. Серед них — наш земляк, уродженець Олександрівського району Дмитро Євдокимович Крижановський.

Дороги

У 1931-му сімнадцятирічний Дмитро Крижановський поїхав на Донбас, де вже кілька років працював його брат Кузьма. Став працювати конюхоном на Горлівській шахті імені Леніна. Здружився зі старим комуністом Газрилом Піжуріним. Він замінив юна-

Подвиг на молдавській землі

кові батька. Прозоджав Дмитра в Червону Армію, наказував служити чесно. Після кадрової служби повернувся Дмитро Крижановський на рідну шахту, але не зустрів там комуніста Піжуріна; той загинув від бандитської кулі. За комсомольською путівкою йде Крижановський служити в міліцію. Спершу працював рядовим міліціонером 1-го відділення горлівської міліції, згодом ініціативного працівника призначають дільничним інспектором, присвоюють звання лейтенанта.

Переслідуючи групу бандитів, інспектор Крижановський вступив у нерівний бій. Сам був поранений, але й бандитам не вдалося втекти. Це трапилося 25 жовтня 1939 року, якраз в день його народження.

Подвиг

Комуніст Д. Є. Крижановський брав участь в боях за визволення Криму, а потім в складі 352-ї окремої розвідувальної роти 295-ї стрілецької дивізії форсував Дністер.

Підрозділ закріпився на правому березі річки. На стало якимсь незрозуміле

затишшя. Що задумав ворог? Можливо, готував сили для вирішального контрудару. Треба було розгадати задум фашистів. Спроби взяти «язика» вночі не дали результатів: з настанням темряви німці йшли в надійно замасковане укріплення, вели шалений вогонь...

Наше командування наважилось на сміливу операцію: атакувати ворожі позиції серед білого дня, раптово, повально. На виконання завдання вийшли три групи розвідників. Одну з них очолював Дмитро Крижановський. Всього 100 метрів розділяло наші і ворожі траншеї.

Ось і сигнальна ракета. Крижановський вискочив з траншеї, за ним — уся група. Бігли швидко, дружно, пригинаючись до землі. Ворожі траншеї все ближче і ближче. Попереду стіна чорного диму. Це здавнять, десять метрів... І тут заговорив німецький кулемет. Ворожий дот дихав вогнем майже поруч з розвідником Крижановським. Впали кілька наших бійців. Повторної черги ніхто не почув. Один стрібок, і відважний воїн упав на кулеметний вогонь. Він

погас у крові героя. Розвідники виконали наказ командування, доставивши в штаб полоненого.

Трапилось це 30 липня 1944 року поблизу молдавського села Шерпени. Указом Президії Верховної Ради СРСР Д. Є. Крижановський посмертно нагороджений орденом Вітчизняної війни I ступеня.

Пам'ять

І ось зустріч з Ганною Іванівною Бурлакою — дружиною героя. Вона мешкає в Знаменці по вулиці Гагаріна, 28. При зустрічі зі мною вона показала свої реліквії.

— Ось книга, що вийшла в Молдавії. Тут і про подвиг мого Миші. А ще фото, листи. А ось і ордени...

Син відважного розвідника Анатолія Крижановського живе в Тамбові. Невдовзі їздив на могилу батька у село Винсградче Григоріопільського району Молдавської РСР.

В музеї горлівської міліції зберігаються матеріали і документи, що розповідають про подвиг Д. Є. Крижановського, його особисті речі. Одна з вулиць цього шахтарського міста носить ім'я сміливого сержанта, який повторив подвиг Олександра Матросова.

Цікаві документи зберігаються і в Молдавському державному історико-краєзнавчому музеї. В бібліотеках є кілька книг, де йдеться про подвиг нашого земляка Д. Є. Крижановського.

О. РЯБОШАПКА,
краєзнавець.

З року в рік добивається високих показників у соціалістичному змаганні відділок колгоспу «Дружба» Новоукраїнського району, який очолює комуніст П. Є. Бернєвек.

У роки фашистської навали став він на захист Вітчизни і закінчив воювати у Берліні. Батьківщина високо оцінила трудові й бойові заслуги Петра Євдокимовича, нагородивши його орденами Леніна, Жовтневої Революції, багатьма медаллями.

Часто можна побачити ветерана у підшефній Новоукраїнській восьмирічній школі № 1, де він завжди бажанний гість.

На знімку у: П. Є. БЕРНЕВЕК з учнями.

Фото Г. ВРАДІЯ.

СТО ДОРІГ — ОДНА ТВОЯ

ціальної технології. Випити експлуатувати пристрої малої механізації — розпилювач фарби, електрофарборозтирач, фарбопулт. Вперше дівчата-малари ознайомилися з ними під час позамишулої практики на спорудженні житла по вулиці Пацаєва.

— Спочатку в нас павіть шпатель із рук падав. Та в майстра виробничого навчання учениця Любові Іванівни Завірюхи неабияке терпіння. Десять раз покаже: як його тримати. Завжди допоможе у скрут-

ну хвилину, підніме настрій, — наперсбій хвалили дівчата наставника.

Згадала Галинка Осадча, як майстер допомогла їй у підготовці до конкурсу професійної майстерності на кращого молодого маляра серед учнів профтехучилища міста. Скільки було хвилювань, який запал у боротьбі! Не підвела тоді Галина Осадча своїх наставників, товаришів. За зайняте перше місце в конкурсі вона одержала сумку з особистим

інструментом майстра-маларної справи.

За навчанням непомітно збігають зимові дні. Нині у третьокласників МПТУ № 2 імені О. С. Єгорова триває робота над дипломами.

Галя вирішила після училища поїхати на комсомольську будову. Таке ж бажання мають Рая Шумська, Алла Демич, Оксана Баркова, Лариса Чабан.

І. НОВОСІЛЬСЬКИЙ.
м. Кіровоград.

З НОВИХ ПОЕЗІЙ

Валерій ГОНЧАРЕНКО

НА РОЗІ ПОЛУДНЯ

Кіровоградський поет Валерій ГОНЧАРЕНКО — лауреат обласної комсомольської премії імені Юрія Яновського. Він автор двох поетичних збірок, до друку підготував третю.

Вірші з майбутньої книги поета пропонуюмо увазі наших читачів.

Давня хижка на жовтім піску.
Там, де тіні у вирвище ллються.
Спорожніле гніздо у бузку.
Я ніколи сюди не вернуся.

Світить ребрами гемними дах,
В бур'яні загубилася хвіртка.
Крізь поріг проросла лобода.
Склять пазук градом вибиту шибку.

Не про мене цей двір, добрий звір,
Що забрів з голубого дитинства.
Полуднезий мій часе, повір,
Я поразаз найдорожче намисто.

У разку вересневого дня
Гостро падають ластішки з неба,
Креслять став, у якому не я,
А купаються підлітки-верби.

Не замріє кульбабиний дим
Огортає зсушені глечі.
Хочу бути завжди молодим,
Як травневий нуртуючий вечір.

Чатуватиму пізно вночі
Ранок на світанковому пружі.
Все то так. Юнь моя, допоміж,
Як при стрічі схвилювані друзі.

Не повернеться те, що пройшло,
А обернеться у видноколо.
Навіть річка в своє джерело.
Не вертає ніколи, ніколи.

Все минає, нечаче згора.
Не мина лиш майбутнє, братове.
Поспішай, моя думо. Пора.
Роки зиткали досю основу.

Зоряні рибалки

Рибалок веселих руки
Казок ятері плелі.
Тролейбусів жовті шуки
На блешнях дротів плели.
Квартали, проспекти славлячи,
Спішили в завулки дальні,
Моз знаки окличні, ставлячи
Тополі пірамідальні.
Рибалки малі дитинки
Ліпили з піску міста.
Ліпили повільні днини
І навіть стрімкі літа.
Над ними схилилися мами,
Пірнали в рожеві верші,
Вплітаючи з кісничками
Сизини своєї найперші.
Майданів лункі тарелі
Манили весну до себе
Хвостатих ракет форелі
Світлючили в безодні неба
Цвіли ліхтарі коралами.
І хмари спускалися нижче.
Рибалоньки сні рибалили,
Всміхаючись галемиче.
Рибалки, що загадкове
Спіймали вч. в дияну пору?
— Звичайну зорю ранкову
В калюжі старого двору.

Повернення
Устима Кармалюка

Він ланцюгами кроки губить,
Ланцюг ночей морозних рве,
У сніг пірнаючи по груді,
Поміж наметами пливе.
І брззи — зігнуті підкови.
І очі — вицвілі, моя сіль.
А він уста куса до крові,
Щоб вгамувати серця біль.
Вона гірчить його і точить
Проклягу гам'ять. Зупинись.
Вдиваись в майбутні грізні ночі,
На дні минулі озирнись.
Не зупинивсь.
Його стрічаги
Ті селюки-бородані,
Що хлібом щедро пригощали.
Такі ж, як в рідній стороні.
Такі ж дівчата полум'яні.
Такі ж засмучені жінки.
І навіть (господи!) кайдани
Такі ж тіснющі і зажкі.
Ачей, недолі не боїшся,
Коли уже здружився з нею.
В густі ліси свого Полісся
Спішиз морозною межею.
На верстових шляхах тоді
Його незмінно проводжали
Жандармія погляди тупі,
Моз переламані кинджали.
І клянучи місяць з хмарах сірих,
Моз заморожений павук...
Так повертався із Сибіру
На Україну Кармалюк.

Тріолети Сніговика

У... останній сніговик
Із парку нашого, кохана.
В минулий синій іній-рік
Утік останній сніговик,
Моз кадр беззвучний із екрана.
У протилежний зовсім бік
Утік останній сніговик
Із парку нашого, кохана.

З морквини ніс його прямий.
І добрі очі — дві зуглини.
Який достастий і смішний
З морквини ніс його прямий.
Такий безпомічно дитинний
Дивак у шубі сніговий.
З морквини ніс його прямий.
І добрі очі — дві зуглини.

Сміється з нього дівчора,
А він подобатися хоче,
Вдягнувши шапку із відра.
Сміється з нього дівчора.
Він приліпив до носа ключця,
Щоб стати гарнішим. Дивно гра:
Сміється з нього дівчора,
А він подобатися хоче.

Щоб тільки догодити всім,
Також із себе він сміється.
Хизується відмором стерим,
Щоб тільки догодити всім.
І хто б додумався що серце
Є у доробі сніговім.
Щоб тільки догодити всім,
Також із себе він сміється.

У нього заздрощів нема,
Є тільки сум незрозумілий.
Минає вітряна зима.
У нього заздрощів нема.
Вже струменить у сніжнім тілі
Весна співуча — не німа.
У нього заздрощів нема.
Є тільки сум незрозумілий.

Не вір піднесеним словам,
Вони — моя примхлива маска.
Коли витійстаю я сам,
Не вір піднесеним словам.
Хоч раз в житті повір, будь ласка,
Правдивим болісним очам.
Не вір піднесеним словам,
Вони — моя примхлива маска.

Я сам — той тихий сніговик,
Що втік з алей твоїх, кохана.
Струмком по вулиці потік
Я сам — той тихий сніговик.
Тобі у ноги вгавши п'яно,
У безрезніміх вирі зник
Я сам — той тихий сніговик,
Що втік з алей твоїх, кохана.

Андрій нечитайло
Баламути

(Продовження. Поч у газетах за 22, 27 січня, 3, 5, 10 та 17 лютого ц. р.)

ДВЕРІ рвучко відчинилися, й до кабінету зайшли люди, тримаючи за руки хлопця, що ледь стояв на ногах.

— Мухтарчик, собачко моя, — мимив хлопчина...

Тільки тепер ми помітили породистого пса.

Що трапилось? — начальник інспекції у справах неповнолітніх підвівся з-за столу. — Як тебе звать?

Чому ти п'яний?

Олег. Мене змусили. Я не хтів... — хлопець зашисся голосним плачем.

— Хто змусив? Не плач, ти ж мужчина, соромно.

— Не знаю, не пам'ятаю, як вийшло.

— З ним дружки були, — повідомив молодий сержант міліції. — Чіплялися до перехожих, просили закурити, потім зчинили бійку. Дорослі помітили, втрутилися. Тоді він почав цькувати собаку на людей...

Удома в Олега, виявляється, нікого не було, хлопець вирішив прогулятися. У кишені знайшов карбованець з копійками, купив пляшку вина. «Захотілося спровувати» — пояснив Олег свої вчинки. Знав, що не можна, — заховався у дворі дитсадку, випив. Хміль вдарив у голіву, хлопець забрав з дому собаку й подався шукати пригод.

Хотілося похизуватися героїським виглядом перед друзями. Задля цього, найшвидше, він і випив.

Олег ніколи не вживав спиртного. Гуляти з собакою й йому категорично заборонив. Хлопець залишився вдома сам, тому й сполас бід, — пояснив поведінку сина батько.

Погано, правда ж, що п'ятинадцятирічного підлітка звикли так опікати, буквально сторожити вдома. Під час нашої бесіди батьки згадали свої помилки. Однак тут мова про Олега як особистість. Його ровесники — заїдьте в перший-ліпший колгосп — працюють нарівні з дорослими. Знаходять собі розумні, корисні заняття підлітки і в місті. І навіть тоді, коли дитині змалку не прищеплюють навичок до праці, коли її не привчають до змістовного дозвілля, можливих прикрощів чи й правопорушень можна уникнути волею... самого підлітка. Характером.

Траплялись неприємності в дитинстві? Що ж, міркує собі хлопчина, я вже не маленький, час братися за розум. І, дивись, ходило таке миршаве, в'їдливе, а випростався, очі підняв — просто переродився: погляд відкритий, зацікавлений, обличчя ясне. І душа піднесена. Такі, чого критися, й дівчатам подобаються, з ними можна дружити, не підведуть у скрутну хвилину. А з друзями нерідко виростає велике кохання. На все життя.

Після того зриву Олега, учня ПТУ, поставили на облік в інспекції, за ним встановили суворий контроль, батьків оштрафували... Хочеться вірити, що сумний випадок стане для хлопця таким струсом, який змусить його по-справжньому оцінити своє, знайти правильні відповіді на майбутнє.

І треба ж — іронія долі! — щоб саме того вечора іншого хлопця, однокласника Олега, знімали з обліку в міліції. Зовні однакові, два підлітки почувались, проте, на різних полюсах. Але біди великої для Олега я не бачу. Облік в інспекції — це серйозна загорога, жовтий сигнал, за яким наступний колір вмикаєш сам собі: червоний чи зелений. Отак варто зятимати. Сам відкриваєш собі рівну дорогу або ставиш перешкоди у житті. Я не приховую: важче навчинись добра, а зло саме прилипає. Проте якщо вдома цього не чув, то звідусюди — з газет, телебачення, радіо — змога довідатися про те, що становить сьогодні зміст нашого життя. У кіно, в театрі (тут, до речі, міські підлітки мають перевагу над сільськими) — прекрасні образи наших ровесників з героїчного минулого, цікаві індивідуальності серед сучасників на сцені чи екрані — все і всі промовляють до представників молодого покоління: думай, як їти, бери приклад.

Цей відступ, по суті, перехід до розмови про конкретний злочин. Напасти на людину зненавця, бити її підступно й жорстоко — це підлість. Зрештою, в усі часи бити лежачого було подвійною підлістю. А потрібною — одного цілого юрбою. Я розмовляв з кожним: і з тими, хто готував брудну розправу, і з тими, хто опинився, за браком здорової сили волі, в ролі мимовільних співучасників. Обставини драматичної події, ретельно занотовані матір'ю вже засудженого Довбенка, яка відразу ж після суду написала до редакції листа.

«... Наш син Ігор з Килицею Ігорем пішли в кіно. До них у клубі підійшов Мартинчук Сергій і сказав, що треба розібратися з хлопцем, вназвавши на Вадима. Фільм був цікавий, але інші двоє з тієї компанії, Ісаков і Фалько, пішли передягатися. До кінця сеансу вони повернулися... Ісаков запропонував синозві сже на вулиці вдарити Вадима тільки раз, а гони «закінчать». Ігор мій відмовлявся. Мартинчук і Сидорчук почали його принижувати, звинувачувати в боягузливості, обзиваючи брудними словами. Тим часом Ісаков підвів Вадима, Ігор через свою хлоп'ячу глупоту б'є Вадима в обличчя і йде геть. Потемнілий упав... Ігор ногою його не бив...»

Вадима зели додому М. Власюк та Б. Мартинчук. Ісаков посилав Сидорчука сказати потерпілому, що коли той мститиме, дістане ще. Сидорчук передає. Ісаков ішов услід, потім догнав тих і ще раз попередив: якщо Вадим не поставить пляшку, то чим не закінчиться...»

Лист матері Ігоря Довбенка — 34 (тридцять чотирь!) сторінки списаного тексту. Викладати далі — ні змоги, ні сенсу. Так і сенсу теж, бо суть коротка: її довірливого сінка, піддурнали оті всі, сякі-такі — не лише ровесники-забіяки, а й несправедливі дорослі. Поки що зупинимось на позиції матері засудженого: у скоєному винен будь-хто інший, крім її сина. Врешті, їй нікуди дітися від визнання, що син ударив кулаком. Та в судовій справі є ще один лист матері Довбенка. Без кількох уривків нам просто не обійтись: «Ігор розумний, справедливий, ніколи в своєму короткому житті не обманув ні старшого, ні меншого... Ігор у своїх показаннях від початку до кінця говорив чесно... Якби його обманом не втягнули в цей випадок, він би нікого не зачепив...» І далі знову: «Я викопувала своїх дітей так, щоб росли чесними, добрими, справедливими, ніколи нікого не кривдили...» Досить?

(Закінчення буде).

ГІРЬОВИЙ СПОРТ. Відкритий асоціаційний турнір із гірського спорту на приз імені Героя Радянського Союзу Ф. Г. Уманського проходив на його батьківщині — у місті Біловодську на Ворошиловградщині. У тур-

нірі взяли участь і наші земляки з товариства «Молоде». Майстер спорту з Новоукраїни Вілій Ютиш серед тих, хто мірявся силами у легкій ваговій категорії, не мав собі рівних. Він набрав у сумі 323 бали. А його земляк важковаговий Володимир Дерев'янюк удостоївся срібної нагороди.

СПОРТИВНЕ ОРІЕНТУВАННЯ. Два дні у лісовому масиві поблизу туристської бази «Світлячок» у Знаменському-

му районі проходила зимова особисто-командна першість області з орієнтування на місцевості. За звання найсильніших із команд було набрано в руках змагалися більше 50 спортсменів.

Переможцями в особистому заліку стали інженер-конструктор відділу головного технолога заводу «Черво-на зірка» Любов Бондаренко і Віталій Пуда (спортивний клуб «Зірка»). Червонозоріздці здобули й командну перемогу.

БОРІТЬБА КЛАСИЧНА. Особисто-командна першість області серед вихованців ДЮСШ закінчилась у Нірозограді. Перемогли спортсмени спортивного клубу «Зірка», ДЮСШ Світловодського міськвико-школярів Новоукраїни. В молодшій групі трійку призерів склали новозуранці, спітловодці та новомиргородці. З числа кращих борців класичного стилю відібрані кандидати в збірну області.

СУБОТНИЙ КУР'ЄР

▲ У годину дозвілля

▲ Морська
колекція
степовика

▲ Поради кулінара

▲ Трохи гумору

ДЕМИД Тюлька — високій, вертлявий, як в'юн, не говорив, а балакав лікаря Задорожного:

— Гнате Петровичу! Бачте! Спасителю пацієнта! Рятуйте!

— Заспокойся, Демиде! Розкажи, що і де в тебе болить!

— Все! Все! Глину. Мені б довідочку, маленьку, за конну, скрінгену вашим лідином і державною печаткою, що я вчора хворів.

— Навіщо вона тобі?

— Я вам, як брату рідному розповім. Маю на роботі два попередження за прогули. А вчора... Боюсь, що перевелу на нижчеоплачувану роботу. Катерина, дружина моя, з дому вижене.

— Що ж ти змислив?

— Кунив, значить кум

монт техніки, підготовка до весни. Всі механізatori трудяться з вогником. За вшляком Тюльки.

— Знову той Тюлька! — спохмурнів голова радн, прославлений комбайнер Опанасенко.

— І вчора я шукав його цілий день — знову прогуляв, — з серцем говорив Опанасенко.

— Як прогуляв? — почулось од порога. — Як прогуляв? Як оце так, не розібравшись, обираючи?

А я ледве не помер. Не вірите? Ось довідка лікаря, нашого шановного Гната Петровича Задорожного!

Тюлька майже торжествуюче подав Чубатенкові вчетверо складений папірець. Голова радн, під-

Зварю тобі

борщикку СМАЧНОГО!

На те він і вихідний, на те він і суботний день, щоб не послідаючи з задоволенням приготувати улюблену страву, нагодувати смачно сім'ю чи приємно здивувати гостей своєю кулінарною новинкою.

Але сьогодні ви чомусь засумнівалися: чи варто стільки часу витратити на кухню? Може, краще почитати книгу чи в ціно піти? Але ж приготувати щось треба...

— У таному разі, — каже Сергій Баркар, — шукайте оптимальний варіант: приготуйте обід швидко, але обов'язково смачно. Не беріться за складні страви, без настрою і натхнення вам вони не вдадуться.

Сергій Баркар — бригадир кухарів кіровоградського ресторану «Відпочинок». Потяг до кулінарії відчув дуже рано, адже зростає у сім'ї кухарів. Ось, після школи пішов у кулінарне училище і закінчив його з відзнакою.

Тепер Сергій навчається заочно в Кіровоградському технікумі радянської торгівлі на технологічному факультеті; позаду хороша кухарська практика в армії, роки роботи в ресторані «Київ» та «Відпочинок». Торік Сергій Баркар як один із кращих кухарів міста брав участь у республіканському професійному конкурсі, який проводився на ВДНГ УРСР в м. Києві. Словом, він з повним правом може давати чам поради.

— Приготуйте суп овочевий, млинці, какао — і калорійний обід готовий. Приготування його займає лише хвилини 40—45. Для супу треба дрібно покришити овочі (усі, які у вас є. Можна навіть кабачки і баклажани). Обсмажити до напівготовності. Висипати пасеровані овочі у наст-

рулю, у який кипить підсолена вода і кілька картоплин. Суп можна заварити протертою морквою і цибулею, заправити спеціями: кропом, перцем, морквою. Подіючи до столу, у тарілки можна покласти сметану або ж запропонувати грітки чи порізані кубиками і підсушені на сковорідці сухий хліб.

Швидко можна приготувати і рибний суп, використавши для цього баночку консервів «Смугорілля» в олії.

Починається суп, приготуйте все необхідне для млинців: борошно, яйця, сіль. Зробіть рідке тісто, додаючи в борошно води. (Пильнуйте, щоб не було грудочок). На розпечену добре змащену жиром сковорідку лийте тісто, і простежте, щоб воно рівномірно розтїклося. Потримайте в руках сковороду секунд 5—10, поки загусне тісто. Потім поставте її знову на вогонь, відразу ж перевернувши млинець на інший бік. Через 5 секунд знімайте.

Млинці можна їсти з сметаною, медом, варенням. Можна приготувати фарш — м'ясний, овочевий, з сиркової маси, загорнути його в кожен млинець, ще раз обсмажити.

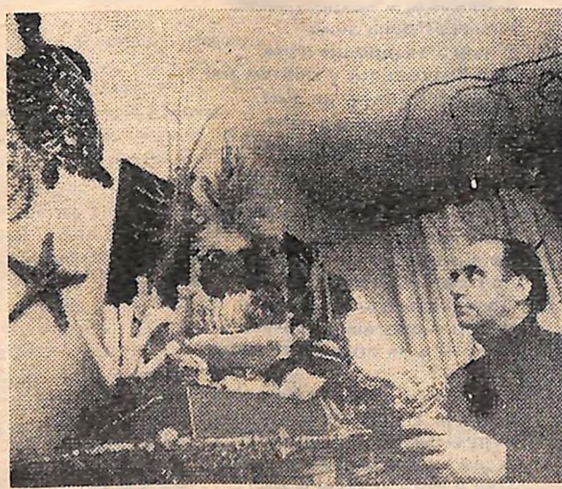
Це я даю кілька порад, як приготувати обід на швидко, коли в хаті не особливо багато продуктів. Якщо ж у вас є фарш, то суп можна зварити з фрикаделлями, а на друге подати, смажимо, битки по-кіровоградськи.

Для фрикаделів фарш треба заправити меленою сирогою цибулею, сіллю, перцем. Зробити маленькі кульки і викинути їх в каструлю, коли картопля буде майже готовою.

Таким же чином готують фарш (із свинини) і для битків. Добре вимішують. Роблять великі кульки, потім приплюсують їх в долонях. Вмочають у борошно, потім у лізон (збиті суміш з яєць, борошна, молока, солі й цукру) і кладуть на добре розігріту сковороду. Зарум'янюють на обох боках.

Словом, починайте готувати, і у вас обов'язково з'явиться бажання, а потім і натхнення.

Н. ЧЕРНЕНКО.

Більше тридцяти років майстер заводу «Червона зірка» В. Н. Будницький колекціонує краби, черепашки, риби, раки,

губки — інші морські тварини. Тепер в його квартирі, як в музеї, — більше трьох тисяч експонатів.

КОНКУРС «ЕРУДИТ»

Перший тур конкурсу «Ерудит» закінчився. Найбільшу, максимальну кількість очок набрали П. Бляшук із Вільшанки і П. Онищенко із Кіровограда — 40. Далі за ними йдуть О. Петренко (м. Кременчук Полтавської області), І. Осипов, Б. Кришкін (обидва — м. Кіровоград) — 39, П. Кігель (с. Іванівка Новоукраїнського району), О. Гудзівита (м. Кіровоград) — 38, Л. Лісойван (с. Добрянк Вільшанського району), В. Чабаненко, Т. і С. Жаліс, Г. Бельська, В. Маслов (м. Кіровоград) — 37, С. і Н. Осадчуки (м. Гайворон), Ю. Іванов, С. Ноздрачов (м. Кіровоград), О. Гаєвський (с. Братолобівка Долинського району) — 36, В. Кузьменко (с.мт Онуфріївка), С. Жарик (м. Бобринець), С. Стеценко (м. Кіровоград), С. Мар'янова (с. Добрянк Вільшанського району) — 35, М. Таричов (с. Добрянк Вільшанського району) — 34, В. Вдовиченко (м. Кіровоград) — 33, С. Бонфельд (м. Кіровоград), Г. Овідієнко (с. Петрокорбівка Новгородківського району), В. Солонар (с.мт Новоархангельськ), Г. Костюк (с.мт Вільшанка) — 32.

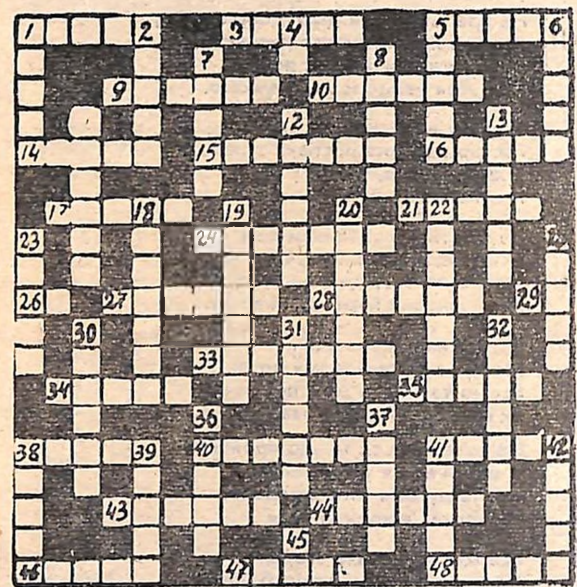
Правильні відповіді на «Кросворд «Географічний» такі.

По горизонталі: 3. Ровно. 6. Неро. 7. Рейн. 9. Ленінград. 14. Макет. 17. Сопот. 19. Низилус. 21. Крона. 22. Седов. 23. Брашов. 24. Тамілі. 25. Айова. 28. Армі. 29. Числині. 30. Бенін. 31. Львів. 34. Картограф. 35. Куба. 37. «Фрм». 38. Татри.

По вертикалі: 1. Бордо. 2. Юннер. 4. Медео. 5. Аймак. 8. Анадир. 10. Нарі. 11. Федерация. 12. Норильськ. 13. Пояс. 15. Житомир. 16. Іспанія. 18. Дрейк. 20. Ковно. 26. Авес. 27. Ричков. 28. Апіа. 32. Самум. 33. Казах. 36. Атлас. 37. Фюрд.

До редакції надійшло чимало кросвордів, складених читачами і запропонованих «Ерудиту». Журі конкурсу схвалило до друку кросворд «Літературний» П. Онищенко з Кіровограда за який він отримує додатково 112 очок (60 — за тематичний кросворд і 52 — за 52 запропонованих запитання).

Попереду ще сім турів. Тож хай не втрачає надії той хто не взяв участі у першому. Останній строк відправлення листа — 15 березня (за поштовою штемпелем).

Кросворд «Літературний»

Впишіть у клітинки прізвища авторів указаних творів.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:
1. Роман «Хмари без дощу». 3. Роман «Танго». 5. Історичний роман «Боги прагнуть». 9. Повесть «Чорнолиці». 10. Збірник оповідань «Маленька футбольна команда». 14. Роман-казка «Пригоди Незнайка і його друзів». 15. Роман «Вулиця гніву». 16. Повесть «Добра Надія». 17. Повесть «Біла земля». 21. Драми «Бранці», «Примари». 24. Драма «Європейська хроніка». 26. Роман «Жменя праху». 27. Роман «Пори року». 28. Збірка гуморесок «Стережись, дівчата». 29. Роман «Батий». 33. Поєми «Проти неба і землі», «Історія», 34. Комедія «Осли». 35. Роман «Затишшя». 38. Драма «Земля». 40. Повесть «Моя неспокійна любов». 41. Повесть «Назустріч бурі». 43. Збірка віршів і поем «Вербі над водою». 44. Усні документальні книги про В. І. Леніна «На порозі століття». 46. Героїчна повість для дітей «Яшко Гордієнко». 47. Роман «Добра вість». 48. Історичний роман «Фірман Султана».

ПО ВЕРТИКАЛІ:
1. Оповідання «Сонячний удар». «Худа трава». 2. Роман «Далеко від Москви». 4. Історичний роман «Хмельницький». 5. Роман «Зліва, де серце». 6. Роман «Квентін Дорвард». 7. Збірка поезій «Легідна земля». 8. Роман «Любов і ненависть». 11. Поєма «Іорданська голубиця». 12. Збірники гумору і сатири «Демонстратор Самуїла Окса», «Що маю, те й беру». 13. Роман «Довір'я». 18. Діалогі «Шлях легіону». 19. Роман «Новий вінець». 20. Роман «Людина і її справи». 22. Книги з серії «ЖЗЛ» — «Радиманов», «Танцеве». 23. Роман «І завтра життя». 25. Повесть «Колісна вітриль». 30. Роман «Людзі доктор Фаустіно». 31. Драма «Розорене гніздо». 32. Поєма-роман «Дон Жуан». 36. Трагедія «Агамемнон». 37. Поєма «Бий ворога». 38. Гумористична повість «Сьогодні або ніколи». 39. Комедія «Дрібні козирі». 41. Роман «Повість про Болотникова». 42. Роман «Священна кров». 45. Оповідання «Золотий жук».

Склав П. ОНИЩЕНКО.

м. Кіровоград.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» —

орган Кіровоградського
обласного комітета
ЛКСМ України.

На українському мові.

БН 05641.

НАША АДРЕСА:

316050, МСП,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45-00; відповідального секретаря — 2-46-87; відділу комсомольського життя — 2-46-57; листів і масової роботи — 2-43-36; пропаганди — 2-45-36; учнівської молоді — 2-46-87; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-45-35; оголошень — 2-58-65; коректорської — 3-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

Обсяг 0,5 друк арк.

Зам. № 103.

Тираж 55 500.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
сидявництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України

м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.